

zu P. 3, 1, 27 (पूनामाधुर्ययोः). 1) artig behandeln: वल्गूयति यः सुतं विभर्ति वल्गूयति वन्दने पूर्वभाजम् RV. 4, 30, 7. — 2) frohlocken: वल्गूयती (= शोभमानाम् Comm.) विलोक्य वा स्त्री न मत्तूयतीत् का BHATT. 8, 73. मत्तूयिष्यति यत्नेन्द्रो वल्गूयिष्यति (= कृष्टमना भविष्यति, शोभनो म० Comm.) नो (= न) यमः 16, 31.

वल्भ्, वैल्भते *essen* Dhātup. 10, 31.

वल्भन (von वल्भ्) n. das Essen H. 423. HALĀJ. 2, 170.

वल्भिक m. n. = वल्मीक Ameisenhaufe ÇANDAR. im ÇKDr.

वल्भिकि m. n. dass. BHAR. zu AK. nach ÇKDr.

वल्मी HARB Anth. 238, 2 fehlerhaft für वल्लि; s. Spr. 1972.

वल्मीको (वै० UśĀVAL. zu UśĀDIS. 4, 25) m. n. gaṇa अर्थचादि zu P. 2, 4, 31. TRIK. 3, 3, 15. 1) m. n. (das n. nicht zu belegen) Ameisenhaufe (vgl. वल्ल) AK. 2, 1, 15. TRIK. 2, 1, 18. H. 970. an. 3, 95. MED. k. 127. HALĀJ. 3, 22. VS. 25, 8. TS. 1, 1, 3, 4. ÇAT. Br. 2, 6, 2, 17. 14, 7, 2, 10. KĀTH. 19, 2. 31, 12. 33, 19. ०संभूति ÇĀKH. GR. J. 3, 11. ०वपा s. u. 2. वपा 1). ०राशि KAUC. 21. 23. fg. 31. M. 4, 46. धर्म शनिः संचिनुयाद्वल्मीकमिव पुत्तिकाः Spr. 4248. शनिः शनिः संचिनुयाद्धर्मं वल्मीकमृद्धवत् KAÇIKH. 33, 35 (nach AUFRECHT). JĀG. 1, 278. 2, 151. MBH. 2, 1441. 4, 651. R. 5, 83, 9. SUÇR. 1, 134, 18. 2, 173, 11. ÇĀK. 170. Spr. 82 (II). अञ्जनस्य तपं दृष्ट्वा वल्मीकस्य च संचयम् 118 (II). 3611. 4746. KĀM. NĪTIS. 14, 21. 32. 16, 18. VARĀH. BRH. S. 33, 5. 43, 13. 46, 70. 48, 16. 54, 9. 12. (गृहम्) मूषकैः कृतवल्मीकम् KATHĀS. 2, 49. BHĀG. P. 7, 3, 15. 23. 9, 3, 3. MĀRK. P. 34, 65. 39, 49. PAÑĀT. 9, 7. ein beliebter Aufenthaltsort von Schlangen MBH. 7, 5590. 14, 1715. R. 3, 33, 12. KATHĀS. 33, 43. fgg. Verz. d. Oxf. H. 90, b, 6 v. u. PAÑĀT. 170, 23. — 2) m. n. Bez. einer best. Krankheit: Knoten an Hand und Sohle u. s. w. von wunden Stellen umgeben TRIK. 2, 6, 15. H. an. MED. WISS. 412. SUÇR. 1, 92, 4. 291, 17. 292, 6. 293, 7. ÇĀRĜ. SĀM. 1, 7, 65. Vgl. पाद०. — 3) m. = सातपो मेघः und सूर्य Schol. zu MEGH. 15 (s. Schürz's Uebers.). — 4) m. n. pr. eines Mannes, des Vaters von Vālmiki, BHĀG. P. 6, 18, 4. = वल्मीकि TRIK. 2, 7, 19. H. 846. H. an. — वल्मीकभवः कविः Verz. d. Oxf. H. 140, a, No. 283. — 5) n. N. pr. einer Oertlichkeit KATHĀS. 46, 51. 53. वल्मीकाय MEGH. 13 nach einem Schol. Bez. einer best. Kuppe des Rāmāgiri.

वल्मीकाल्प (!) m. Bez. des 11ten Tages (कल्प) in der dunklen Hälfte im Monat Brahman's; s. u. कल्प 2) d).

वल्मीकशोर्ष n. Antimonium RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्मीकि m. = वल्मीक ÇANDAM. im ÇKDr.

वल्मीकूट n. Ameisenhaufe ÇKDr. angeblich nach H.; vgl. वल्मीकूट.

वल्गुल्य् und वल्गूल्य् s. u. पल्गूल्य्.

वल्ल्, वैल्लते (स्तूति, संचरणे) Dhātup. 14, 21. (संचरणे) Verz. d. Oxf. H. 168, b. वल्लद्विधाधर KATHĀS. 110, 87 fehlerhaft für वैल्लदि०.

वल्ल m. 1) eine Weizenart H. 1174. HALĀJ. 2, 429. Verz. d. Oxf. H. 72, a, 26. = खल्व ÇĀM. zu BRH. ĀR. UP. 6, 3, 13. ०पुष्प VARĀH. BRH. S. 80, 7. — 2) ein best. Gewicht Verz. d. B. H. No. 968. = 3 Guṇḍā ÇĀRĜ. SĀM. 1, 1, 30. LILĀV. im ÇKDr. = 2 Guṇḍā COLEBR. Alg. (dies. Aut.). VAIDJAKAPAR. im ÇKDr. = 1½ Guṇḍā RĀGĀN. ebend.

वल्लकरञ्ज m. so v. a. करञ्ज AUSH. 23.

वल्लकि s. u. वल्लकी 1).

वल्लकी f. gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. 1) eine Art Laute (steht öfters neben वीणा) AK. 1, 1, 2, 3. H. 288. Ç. 81. HALĀJ. 1, 96. MBH. 7, 6665. 13, 3782. 5180. HARIV. 4633. RT. 1, 8. RAGH. 8, 41. 19, 13. ÇIÇ. 4, 57. VARĀH. BRH. S. 76, 2. KATHĀS. 49, 18. 34. 86, 78. RĀGĀ-TAR. 2, 126. वल्लकि aus metrischen Rücksichten R. 4, 33, 26. Vgl. चाण्डालवल्लकी. — 2) Bez. einer best. Constellation von der Gattung संख्यायोग, bei der alle Planeten in sieben Häusern stehen, VARĀH. BRH. 12, 10; vgl. वीणा. — 3) = शल्लकी Boswellia thurifera RĀGĀN. im ÇKDr.

वैल्लभ UśĀDIS. 3, 125. Accent eines darauf ausgehenden Wortes gaṇa घोषादि zu P. 6, 2, 85. 1) adj. (f. घ्रा) vor Allen lieb, subst. Liebling, Günstling, Geliebter, Geliebte AK. 3, 2, 3. H. 515. fg. an. 3, 457. MED. bh. 18. HALĀJ. 2, 212. प्रमदा वल्लभामिव R. 3, 33, 63. भृत्य KATHĀS. 23, 32. भार्या 63, 21. Verz. d. Oxf. H. 15, b, No. 39. आत्मसदृशेषां वल्लभभिर्हरिणाङ्गनाभिः ÇĀK. 26. Spr. 806. वल्लभातिशयो गृहाः RĀGĀ-TAR. 3, 224. प्रायेण हि नरश्रेष्ठ ज्येष्ठाः पितृषु वल्लभाः। मातृणां च कनीयांसः R. 1, 61, 18 (63. 20 GORR.). कस्यास्ति को वल्लभः Spr. 2883. राज्ञः 4673. KĀM. NĪTIS. 3, 19. सर्वजनस्य VARĀH. BRH. S. 68, 117. BRH. 24, 10. Z. d. d. m. G. 14, 569. 9. PAÑĀT. 169, 25. श्रेयसामेकवल्लभः BHĀG. P. 4, 24, 77. वल्लभतरा KĀURAP. 27. अतिवल्लभा भार्या KATHĀS. 36, 113. MĀRK. P. 65, 11. राज० ein Liebling des Fürsten MBH. 2, 1207. Spr. 336 (II). 984. 1261. 1283. 1354. 1862. 1927. 2493. 2361. 3193. नृप० 1009. नरेन्द्र० VARĀH. BRH. S. 46, 99. अस्मत्स्वामि० PRAB. 9, 3. गुण० (so die ed. Bomb.) R. 2, 81, 12. नैगमयूथ० 2, 106, 33. हरिवल्लभवल्लभः VET. in LA. (III) 1, 14. श्री० Spr. 1912. अङ्गना० VARĀH. BRH. 17, 1. पतिवल्लभा BRH. S. 103, 8. प्राण० PAÑĀT. IV. 8. समस्तगुणवल्लभः ein Liebling aller Vorzüge so v. a. mit allen Vorzügen ausgestattet Verz. d. Oxf. H. 140, a, No. 280. गुण० R. 2, 81, 12. निति० Geliebter, Gatte RĀGĀ-TAR. 3, 380. उमा० SĀH. D. 19, 1. 43, 12. PAÑĀT. 129, 7. 8. VET. in LA. (III) 20, 15. वल्लभा Geliebte, Gattin RAGH. 19, 16. Spr. 2791. 4030. RĀGĀ-TAR. 3, 9. 482. 507. BHĀG. P. 1, 14, 37. KĀURAP. 14. H. 183. ÇUK. in LA. (III) 38, 3. DHŪRTAS. 90, 16. राजानो बहुवल्लभाः KATHĀS. 47, 104. 22, 129. वल्लभजन Geliebte RAGH. 19, 24. Ausnahmsweise wird वल्लभ auch von Unpersönlichem gesagt: कायः कस्य न वल्लभः Spr. 700. अखिललोकवल्लभतमं शीलम् 2763. (धनिः) अमृतस्य वल्लभः RĀGĀ-TAR. 2, 126. Verz. d. Oxf. H. 12, b, 10. न मे ब्रह्मकुलात्प्राणाः कुलदैवान् चात्मजाः। न श्रियो न मदी राज्यं न दाराश्चातिवल्लभाः। lieber als BHĀG. P. 9, 9, 43. कुरेण — आवत्सवतःस्थलवल्लभेन 3, 8, 28. — b) die Aufsicht über Etwas habend AK. 3, 4, 22, 140. H. an. MED. अद्यतो ऽत्र गवाध्यतः Svāmīn zu AK. nach ÇKDr. also wohl nur fehlerhaft für बल्लव Kūhhirt. — 2) m. a) ein edles Pferd (eher Lieblingspferd) H. an. MED. — b) N. pr. eines Sohnes des Balākāçya MBH. 13, 204. eines Lehrers (vgl. वल्लभाचार्य) HALL 146. WILSON, Sel. Works II, 72. eines Grammatikers Verz. d. Oxf. H. 113, b, 5. 6. — c) pl. N. pr. eines Volkes VP. 193, N. 129; v. l. für मल्लव; अयर्वल्लभाः MBH. 6, 370. die ed. Bomb. des MBH. liest बल्लवाः und अयर्बल्लवाः. — 3) f. आ N. zweier Pflanzen: = अतिविषा und प्रियङ्गु AUSH. 64. — 4) वल्लभी s. bes. — Vgl. अयर्, कुबेर, देवज्ञ, पिक, भवानी, भू, भूपाल, भृङ्ग, मुख, मुहूर्त, मृग, राज, राधा, राम, रोहिणी, लक्ष्मी, मातण्ड-वल्लभा, याज्ञिक, वक्रि.